

РЕШЕНИЕ

№ 15378

гр. София, 22.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 143 СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **ДИАНА К. АНГЕЛОВА**

при участието на секретаря **ГЕРГАНА Н. ВЛАДИМИРОВА**
като разгледа докладваното от **ДИАНА К. АНГЕЛОВА** Гражданско дело № 20211110125657 по описа за 2021 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба на С. Б. Д., ЕГН *****, от град С, със съдебен адрес - град С, чрез адвокат Р. Г. против С....., с адрес - град С.

Ищецът твърди, че през пролетта на 2020 година е живеел в град С. Сочил се, че това е малка улица в Центъра на София с четири сгради и наоколо през деня няма никакви хора.

Твърди се, че на 28.03.2020 година, връщайки се от пазар с количка за покупки ищецът се е спънал в тротоара пред сградата, който бил разбит и е такъв и до момента. Твърди се, че ищецът е паднал напред и си е ударил главата в стълбите пред сградата и нямал никакви спомени за известно време след това.

Твърди се, че след като дошъл на себе си, ищецът видял, че над него са били надвесени дъщеря му - Е. С. С. и зет му - НАС, както и непозната за него жена. Описва се, че целите стълби били в кръв, главата му била разбита, текло обилно кръв, която е била навлязла в очите му и почти нищо не виждал. Твърди се, че ищецът е имал голяма рана по окосмената част на главата, изпитвал големи болки както от раната, така и главата. Твърди се, че от удара ищецът не е могъл да се движи, но дъщеря му и зет му, му помогнали да се облегне на стената на сградата. Твърди се, че ищецът известно време е бил неадекватен, объркан.

Описва се, че дъщерята на ищеца е извикала частна линейка /към/, която след като дошла, лекарят му направил промивка и превръзка, измерил кръвното и го насочил към „П” за зашиване на раната и консултация с неврохирург.

Твърди се, че в „П” ищецът е бил приет по спешност, било му направена снимка на главата. Описва се, че черепът му не е бил счупен и наранен, но имал голяма отворена рана, която лекарите зашили под упойка с 10 шева.

Описва се, че на 06.04.2020 година бил направен контролен преглед в Болница Т. и се установило, че раната не е зараснала и ищецът бил пренасочен за друга дата за сваляне на конците.

Твърди се, че на 13.04.2020 година били свалени конците в Болница „Т..”.

Описва се в исковата молба, че от датата на падането - 28.03.2020 година, ищецът изпитвал голям стрес, много го боляла главата, трудно заспивал, не могъл сам да се обслужва, поради което била ангажирана жена за помощ.

Твърди се, че след падането, през следващите дни почти непрекъснато ищецът лежал в къщи, имал главоболие няколко месеца след това, непрекъснато си спомнял как лежи целия облян в кръв на тротоара на улицата и няма никой наоколо. Твърди се, че тъй като ищецът има исхемична болест на сърцето и три стенда, при падането е имало риск от инфаркт.

При горното се иска от съда да осъди С....., с адрес - град С да заплати на С. Б. Д., ЕГН *****, от град С сумата от 20 000,00 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди - претърпени стрес, болки и страдания, нанесени му от падането на тротоара и удара, поради състоянието на улицата, което добро състояние е задължение на С....., заедно с 2205,00 лева, представляващи законната лихва върху горната сума, считано от 28.03.2020 година до 28.04.2021 година, както и законната лихва върху сумата, считано от датата на подаването на исковата молба - 7.5.2021 година до окончателното изплащане на цялата сума от ответника, както и всички разноски по делото.

Ответникът не е депозирал отговор на исковата молба.

В хода на процеса – на 17.4.2022 година, ищецът е починал, поради което съдът е конституирал на мястото на починалия ищец – неговия наследник – Е. С. С., ЕГН *****, с адрес – град С

В съдебно заседание за ищеца, редовно призован, се е явил надлежно упълномощен процесуален представител, който поддържа исковите претенции, сочи доказателства и претендира присъждане на разноски, за което е представен списък на разноските по чл.80 ГПК.

За ответника, в съдебно заседание се е явил надлежно упълномощен процесуален представител, който поддържа заявените в първото съдебно заседание по реда на чл.143 и чл.145 от ГПК възражения, сочи доказателства и претендира разноски, за които представя списък на разноските по чл.80 от ГПК.

В хода на съдебното дирене са събрани писмени и гласни доказателства, както и са допуснати и приети заключенията по съдебно – техническите експертизи, въз основа на които и след техния анализ поотделно и в съвкупност, от една страна и при съобразяване на чл.12 ГПК съдът е мотивиран да приеме за доказано следното **от фактическа страна:**

На 28.3.2020 година, на улица Д, С. Д. се връщал от пазар, когато се спънал и паднал. При падането, от удара в земната повърхност му била причинена контузия на главата - в областта на лицето и окосмената част на главата.

От анализа на приетите като писмено доказателство амбулаторни листа, издадени от УМБАЛСМ “Н.И.П”, „А.....“, както и от разпита на св.С, зет на пострадалия, се установява, че от удара С. Д. е получил разкъсана рана на главата, лицето му било в кръв, непосредствено след удара бил неадекватен, много уплашен, не виждал от стичащата се по лицето му кръв, бил уплашен. Доказва се, че раната била защита с кожни конци от лекарите в „П“ в деня на инцидента, след което последвали два прегледа в „А.....“ и сваляне на кожни конци на 13.4.2020 година.

От анализа на представените по делото амбулаторни листове не се установява С. Д. да е бил диагностициран с временна загуба на съзнание, не се установява и какво медикаментозно лечение е било предписано, нито в какъв период от време това лечение е продължило. От показанията на св.С се установява, че пострадалия е изпитвал болки, имал е

главоболие за период от време от около два месеца, в който период изпитвал безпокойство и били затруднени ежедневните му занимания.

От заключенията по двете съдебно – технически експертизи се установява, че на улица Д и към момента на извършване на огледа от вещите лица няма ясно очертана тротоарна ивица, а състоянието на предвиденото пространство за тротоар е лошо, пълно с неравности и изронена настилка.

От анализа и съпоставянето на заключенията на вещите лица, разпита на св.С и допуснатите като писмени доказателства скици и схеми на тротоарната ивица, съдът приема за доказано от фактическа страна, че мястото на падане на С. Д. е на процесния тротоар, а не извън това пространство, както се опитва да докаже ответника по спора. От разпита на св.С, изслушването на вещите лица в съдебни заседания и анализа на техните заключения, съдът приема, че С. Д. се е спънал в неравност на тротоара – пространството от земната повърхност с размер от 1,50 метра от очертанието на улицата в посока сградата, като при падането тялото му е било разположено диагонално на улицата и сградата, в която живее. Описаното от вещите лица и разпита на св.С дава основание на съда да приеме, че спъването и падането на С. Д. е именно на процесния тротоар, който независимо, че не е ясно очертан, поради състоянието, в което се намира, вещите лица определят като площ със средно отстояние от уличната черта от 1,36 метра.

Горната фактическа обстановка се установява от анализа на доказателствената съвкупност, като следва да се посочи, че доказателствата са еднопосочни и безпротиворечиви.

Въз основа на прието от съда за доказано като факти, настоящият съдебен състав е мотивиран да стори следните **правни изводи**:

В настоящето производство е заявен осъдителен иск за неимуществени вреди по смисъла на чл.49 във връзка с чл.45 от Закона за задълженията и договорите, като искането за присъждане на лихва е такова по смисъла на чл.86 от Закона за задълженията и договорите

Исковата претенция е допустима, като предявени от лице, което твърди и доказва правен интерес, пред местно и родово компетентния съд и следва да бъдат разгледани по същество.

По същество

Съдът приема заявената искова претенция за частично основателна, при следните аргументи:

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 2, вр. с чл. 3, ал. 2, т. 1 ЗОС, вр. с § 7, т. 4 ПЗР ЗМСМА, улиците в рамките на населеното място, които не са част от републиканската пътна мрежа, представляват публична общинска собственост. Според § 6, т. 6 от ЗДвП „Тротоар“ е изградена, оградена или очертана с пътна маркировка надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение и предназначена само за движение на пешеходци, т. е. тротоарът се явява част от улицата.

По силата на чл. 11, ал. 1 от Закона за общинската собственост, както и на чл. 31 от Закон за пътищата, общината е длъжна да управлява и поддържа общинските пътища, включително и тротоарите в рамките на населеното място. Тази дейност обхваща не само рехабилитационен тип на тротоарната площ, но и полагането на грижи за чистотата им, отстраняване на неравности и осигуряването на безопасно придвижване на пешеходци.

Предвид анализа на визираната нормативна уредба се налага извод, че общината носи отговорност за вреди, настъпили при движение на пешеходец по неотремонтирана

тротоарна площ, която не осигурява безопасно движение на лицата по нея.

Съдът прие за доказано от фактическа страна, че С. Д. при движението си по тротоара на улица „Д“, пред сградата с административен адрес – град С на прибиране от пазар в дома си се е спънал, паднал и получил разкъсно-контузна открита рана в областта на главата. Не може да се спори, че процесната тротоарна площ се намира в жилищен квартал на територията на С....., поради което именно ответникът е следвало да предприеме съответните действия по привеждане на настилка на тротоара в съответствие с правилата за безопасно придвижване като отремонтира тротоарната площ и отстрани неравностите по нея, при което не извършването на такива дейности, т.е. бездействието си, е станал причина за получаването на травматични увреждания у С. Д. и ищцовата претенция се явява доказана по основание.

Следва да се посочи, че поддържането включва и задължението за осигуряване на безопасността на пешеходците, които се придвижват по тротоара. Съгласно нормата на чл. 167, ал. 1, изр. 1 от Закона за движението по пътищата лицата, които стопанисват пътя, го поддържат в изправно състояние, сигнализират незабавно препятствията по него и ги отстраняват във възможно най - кратък срок. По делото, от разпита на свидетеля С и заключенията на вещите лица съдът стигна до фактическия извод, че С. Д. е паднал на тротоара, тъй като същият бил в лошо състояние. Съгласно посочените разпоредби ответникът е имал задължението да поддържа този тротоар, респективно – да го обозначава, ако е опасен. Не се доказва изпълнението на което и да е от тези задължения, като от свидетелските показания и изслушванията на вещите лица, се установи обратното – че тротоарът и към момента на огледа от вещите лица е бил в лошо състояние с липса на ясни очертания, различни настилки, множество неравности, като не е имало надлежна сигнализация, че същият е опасен, или че следва да се преминава с повишено внимание, в резултат на което и са настъпили падането и увреждането на С. Д.. Бездействието на служителите на общината да изпълнят своите задължения по смисъла на чл.31 от Закона за пътищата и по чл. 167, ал. 1 от Закона за движението по пътищата за поддържане на тротоара като част от пътя - общинска собственост, в изправно състояние, е противоправно.

Не може да се спори, че С..... носи гаранционно-обезпечителна отговорност по смисъла на чл. 49 във връзка с чл.45 от Закона за задълженията и договорите, тъй като не е осигурила своевременно ремонта и поддържането на тротоара.

За да бъде ангажирана отговорността на възложителя по чл. 49 ЗЗД, е необходимо наличието на следните предпоставки: 1) правоотношение по възлагане на работа, 2) осъществен фактически състав по чл. 45 ЗЗД от физическото лице – пряк изпълнител на работата с необходимите елементи (деяние, вреда – имуществена и/или неимуществена, причинна връзка между деянието и вредата, противоправност и вина), 3) вредите да са причинени от изпълнителя при или по повод извършването на възложената му работа – чрез действия, които пряко съставляват извършването на възложената работа, чрез бездействия за изпълнение на задължения, които произтичат от закона, техническите и други правила или характера на работата, или чрез действия, които не съставляват изпълнение на самата работа, но са пряко свързани с него (така по аргумент от ППВС № 9/1966 г.). Във всички случаи на неправомерно увреждане вината се предполага до доказване на обратното (чл. 45, ал. 2 ЗЗД), като в тежест на ответника е при оспорване да обори презумпцията, доказвайки по несъмнен начин липсата на вина на деликвента.

В случая безспорно е налице падане и увреждане на пострадалия, наследодател на ищцата, като инцидентът е настъпил на част от общински път – тротоар в гр. София на улица „Д“. Съдебната практика /В този смисъл са определения № 468 от 25.05.2018 г по гр. д. № 943/18 г на ВКС, IV ГО и решение № 9 от 02.02.2018 г по гр. д. № 1144/17 г на ВКС, III ГО/, която се споделя от настоящия съдебен състав, е категорична, че когато общината не извършва действия по поддържане на тротоара и неговото обезопасяване следва и носи

отговорност за вреди от непозволеното увреждане. Общината е длъжна да управлява предоставената ѝ собственост, в т. ч. улиците в рамките на населеното място, в интерес на населението и с грижата на добър стопанин - чл. 140 КРБ и чл. 11, ал. 1 ЗОС. Ответникът не може да изключи отговорността си като собственик на общинските пътища и на улиците от неизпълнение на предвиденото в закон задължение да осъществява поддръжка на уличната мрежа в населеното място, в това число, тротоарите, с възразение, че собственикът/ползвателят на сградата, пред която е тротоарът, е задължено лице за такава поддръжка. Дължимата грижа е на общината в полза на териториалната общност и включва както изграждане, ремонт и поддържане на улиците, така и полагане на грижи за чистотата им, в т. ч. осигуряването на безопасно придвижване на пешеходци (вж. решение по чл. 290 ГПК № 124 от 18.07.2019 г. по гр. д. № 3057/2018 г., ГК, IV ГО на ВКС).

Неоснователни са за съда възразенията на ответника – С....., че инцидента не е настъпил в пространството на общинския тротоар. Вярно е, че на инцидента няма преки свидетели очевидци, но от доказателствената съвкупност съдържа достатъчно косвени доказателства, от които може да се направи единствения възможен извод за мястото на настъпване на спъването и падането на С. Д. – тротоара пред сградата на улица „Д“ № 4.

В съдебната практика се приема, че когато доказването има за предмет факти, за които доказващият носи доказателствената тежест - то е главно. Главното доказване трябва винаги да е пълно, т. е. да създава сигурно убеждение в съда в истинността или неистинността на съответното твърдение. Доказването се осъществява с доказателствени средства. Последните са косвени, когато чрез тях се доказват релевантни факти, въз основа на които съдът може да направи логически извод за осъществяването на правнорелевантни факти. За да се постигне чрез косвени доказателствени средства пълно доказване е необходима такава система от доказателствени факти, която да създаде сигурност, че фактът, индициран чрез съвкупността на доказаните доказателствени факти, наистина се е осъществил. Противната страна, която не носи доказателствената тежест, може да извършва насрещно доказване - да оборва главното доказване като докаже, че фактът не се е осъществил или най-малкото да внесе съмнение в осъществяването му. За да направи извод дали твърденият факт е доказан, съдът следва да претегли и да прецени съвкупно всички събрани доказателства - тези, които с положителност сочат на осъществяване на факта и тези, които по един или друг начин внасят съмнение или опровергават това (в този смисъл и Решение № 31 от 9.03.2012 г. по гр. д. № 502/2011 г. на ВКС, III г. о.). Пълното доказване може да се осъществи и само чрез косвени доказателства, които са несъмнени и достоверни и са в такава връзка с останалите обстоятелства по делото, че несъмнено установяват главния факт (Решение № 226 от 12.07.2011 г. по гр. д. № 921/2010 г. на ВКС, IV г. о. и Решение № 61 от 1.03.2016 г. по гр. д. № 4578/2015 г. на ВКС, IV г. о.). Процесуалният закон не изключва възможността за установяване на релевантен факт само чрез косвени доказателства. Въпросът дали ангажираните по делото доказателства са достатъчни да обосноват извод относно осъществяването или неосъществяването на определен релевантен за спора факт, не е правен, а фактически въпрос.

При горното и като съобразява и преценява показанията на свидетеля С, зет на пострадалия, в светлината на чл. 172 от ГПК, които съпоставени с писмените доказателства и заключенията на вещите лица, съдът приема за достоверни, като счита, че този свидетел точно възпроизвежда фактите, дадените показания са логични и съответстват с останалите доказателства, съдът прие от фактическа страна, че въпреки липсата на пряк свидетел – очевидец на спъването и падането на С. Д. – същото е настъпило по твърдения начин и място – на тротоара, която не е бил в добро състояние, поради бездействие на ответната община да го поддържа в годно и безопасно за пешеходците състояние.

По размера на търсеното обезщетение за неимуществени вреди: Съгласно ППВС №

4/1968 г. при определяне на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, обуславящи тези вреди и то не само чрез посочването им, но и при отчитане на тяхното значение за размера на вредите.

В разглеждания случай, с оглед приетото за установено по-горе, съдът намира, че дължимото на ищцата, като наследник на пострадалия, обезщетение за неимуществени вреди вследствие на получената увреда – открита разкъсно-контузна рана на главата в областта на лицето и окосмената част на главата, с присъщите ѝ болки и страдания, причинени от увредата, възлиза на 5000,00 лева.

За този извод съдът, в приложение на чл.52 от Закона за задълженията и договорите, при приетото за установено относно травматичната увреда на пострадалия, получена, когато той е бил на 94 години, съобрази освен характера на травматичното увреждане, интензитета и продължителността на търпените болки, така и начина и продължителността на лечението, включващо зашиване и заздравяване на раната, последвалото главоболие в продължителен период от време, страха от преживяното, създадените притеснения и стрес, през който период от около общо 2 месеца, ищецът е изживявал негативите от инцидента.

С оглед на горното и при съобразяване на социално-икономическите условия в страната към датата на настъпване на вредите, съдът приема, че следва да определи по справедливост обезщетение в размер от 5000,00 лева, като приема, че претендираното такова от 20000,00 лева значително надвишава дължимия размер и за разликата от 15000,00 лева следва да отхвърли претенцията, като неоснователна за този размер.

Върху размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди съдът следва да присъди и лихва от датата на деликта – 28.3.2020 година до окончателното изплащане на сумата – така по аргумент от чл.84, ал.3 от Закона за задълженията и договорите. В казуса се претендира лихва за забава за периода от 28.3.2020 година до 28.4.2021 година, която по размер съдът определя по реда на чл.162 от ГПК на стойност върху 5000,00 лева – 551,39 лева, като над този размер до първоначално претендирания от 2205,00 лева, т.е. за разликата от 1653,61 лева следва да отхвърли искането за присъждане на лихва за забава в сочения период.

По разноските

По аргумент от разпоредбата на чл.78, ал.1 и ал.3 от ГПК съдът следва да се произнесе по отговорността за разноски.

При този изход на спора на ищеца, съобразно уважената част от исковете се дължат разноски съобразно уважения размер за сторените разноски исковия съд в размер на 772,07 лева.

На основание чл. 78, ал. 3 и ал.8 от ГПК ответникът има право на направените от него разноски съобразно размера на отхвърлените претенции. В случая на ответника се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение, което съобразно положения труд и процесуално поведение съдът определя в размер на 300,00 лева, от които ищецът дължи 225,00 лева, съобразно отхвърления размер на исковата претенция.

Мотивиран от горното и на основание чл.49 във връзка с чл.45 от Закона за задълженията и договорите и на основание чл.86 от Закона за задълженията и договорите, и на основание чл.235, ал.3 от ГПК и чл.78, ал.1, ал.2 и ал.8 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА С....., с адрес - град С да заплати на Е. С. С., ЕГН *****, от град С, като наследник на починалия на 17.4.2022 година , в хода на процеса - С. Б. Д., ЕГН ***** - сумата от 5000,00 лева, представляваща обезщетение за претърпените от С. Б. Д., ЕГН *****, неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки, страдания и стрес, причинени от спъване и падане на неподдържан и необезопасен тротоар на улица „Д“ № 4 в град София на 28.3.2020 година, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на депозиране на исковата молба – 7.5.2021 година до окончателното изплащане на сумата, **като над този размер до първоначално претендирания от 20000,00 лева отхвърля исковата претенция като неоснователна.**

ОСЪЖДА С....., с адрес - град С да заплати на Е. С. С., ЕГН *****, от град С, като наследник на починалия на 17.4.2022 година, в хода на процеса - С. Б. Д., ЕГН ***** - сумата от 551,39 лева, представляваща лихва за забава, дължима за периода от 28.3.2020 година до 28.4.2021 година върху сумата от 5000,00 лева, представляваща обезщетение за претърпените от С. Б. Д., ЕГН *****, неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки, страдания и стрес, причинени от спъване и падане на неподдържан и необезопасен тротоар на улица „Д“ № 4 в град София на 28.3.2020 година, **като над този размер до първоначално претендирания от 2205,00 лева отхвърля исковата претенция като неоснователна.**

ОСЪЖДА С....., с адрес - град С да заплати на Е. С. С., ЕГН *****, от град С, като наследник на починалия на 17.4.2022 година , в хода на процеса - С. Б. Д., ЕГН ***** - сумата от 772,07 лева, представляваща дължимите сторени разноси, съобразно уважения размер на исковите претенция по гр.дело № 25657/2021 година по описа на Софийски районен съд.

ОСЪЖДА Е. С. С., ЕГН *****, от град С, като наследник на починалия на 17.4.2022 година , в хода на процеса - С. Б. Д., ЕГН ***** да заплати на С....., с адрес - град С - сумата от 225,00 лева, представляваща дължимите сторени разноси, съобразно отхвърления размер на исковите претенция по гр.дело № 25657/2021 година по описа на Софийски районен съд.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд – в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____